

Starptautiskie krievu valodas eksāmeni Latvijā

Latvijā krievu valodas zināšanām un prasmēm vienmēr ir bijusi liela nozīme gan vēsturiski, gan ģeogrāfiski. Diemžēl pēdējos divdesmit gados ir izaugušas paaudzes, kuru zināšanas un prasmes krievu valodā nav tik teicamas kā paaudzēm, kuras izglītību ieguva padomju varas gados. Tāpēc pēdējos gados daudzi interesējas par iespējām apgūt krievu valodu un cenšas papildināt zināšanas kursus, savukārt pieprasījums radījis piedāvājumu, jo gandrīz visas kursu organizācijas līdzās citām populārām svešvalodām šobrīd piedāvā apgūt arī krievu valodu. Kursus beidzot tiek izsniegti arī dažādi apliecinājumi par iegūtajām zināšanām, kuri tiek saukti par sertifikātiem. Taču starptautiski atzīti sertifikāti ir tikai daži.

Viens no tiem ir ECL sertifikāts – tas ir Eiropas Savienības dokuments, kas apstiprina svešvalodas prasmes līmeni. Sertifikāts tiek atzīts visās Eiropas Savienības valstīs un ir noderīgs darbam un mācībām ārzemēs, galvenokārt mācībām pēc ERASMUS programmas.

Baltijas Starptautiskajā akadēmijā profesionālās bakalaura programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” ietvaros darbojas *Svešvalodu apguves un ECL sertifikācijas centrs (Baltic International Academy Foreign Language Centre and ECL Certification – BIA FLC)*, kurš citu valodu starpā piedāvā apgūt arī krievu valodu. Šis centrs ietilpst Eiropas moderno valodu prasmju līmeņu sertifikācijas konsorciā (*ECL CONSORTIUM FOR THE CERTIFICATE OF ATTAINMENT IN MODERN LANGUAGES* – <http://www.ecl-test.com>).

Mērķi. ECL galvenais mērķis ir vienotas un uzticamas sistēmas izstrādāšana un īstenošana svešvalodu jomā visām Eiropas Savienības valstīm. ECL testēšana apvieno ERASMUS un LINGUA programmu darbības pieredzi. ECL nodrošina izsniegto svešvalodas sertifikātu atzīšanu visā ES teritorijā bez papildus apstiprināšanas nepieciešamības katrā valstī.

Eksāmena organizācija. Sertifikāta pretendents var izvēlēties eksāmena variantu:

- kompleksais,
- mutiskais,
- rakstiskais.

Kompleksajam eksāmenam ir divas daļas: mutiskā (dalība dialogā, monologs par izvēlēto tēmu, klausīšanās) un rakstiskā (lasīšana, rakstīšana). Eksāmens notiek divas dienas. Pirmajā dienā tiek veikta rakstiskā daļa (apakšttests lasīšanā, apakšttests rakstīšanā) un apakšttests klausīšanās daļā, t.i. mutiskās runas izpratnē. Eksāmena materiāli uzreiz pēc eksāmena nobeiguma tiek nosūtīti uz ECL Konsorciā sekretariātu.

Otrajā dienā tiek kārtots mutiskais eksāmens. Ja eksaminējamais ir izvēlējis rakstisko eksāmenu, tad jāierodas tikai uz kompleksā eksāmena rakstisko daļu (izpilda lasīšanas un rakstīšanas apakšttestus), ja ir izvēlējis mutisko eksāmenu, tad ir jākārtos klausīšanās eksāmenu rakstiskās daļas laikā, un pēc tam ir jāierodas uz eksāmena mutisko daļu.

Šis projekts tiek finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija [paziņojums] atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Eksāmena mutiskajai daļai ir divas daļas: dalība dialogā un monologs par doto tēmu, monologam izmantojot attēlu. Eksāmenu pieņem komisija, kuras sastāvā ir divi pasniedzēji. Viens pasniedzējs vada sarunas gaitu, otrs pasniedzējs protokolē atbildes un fiksē kļūdas. Viss eksāmens tiek ierakstīts diktofonā, uzreiz pēc eksāmena noslēguma ieraksti tiek nosūtīti uz *ECL* Konsorcijs sekretariātu.

Testu īpatnības. Testu saturs un apjoms tiek izveidots nopietnu zinātnisko pētījumu rezultātā un balstoties uz izmēģinājuma testēšanu, kura tiek veikta eksperimentālās grupās. Šīs testēšanas sistēmas īpatnība ir maksimālā līdzība ar reālu saziņu mācību un darba gaitā mūsdienā Eiropā. Testēšana tiek veikta atbilstoši līmeņu sistēmai, kura ir pieņemta Eiropas Savienībā (A2, B1, B2, C1 līmeņi).

ECL eksāmenos tiek novērtētas mutiskās un rakstiskās valodas iemaņas sazinoties ikdienas situācijās par profesionālām un vispārīgām tēmām dažādos grūtību līmeņos atkarībā no līmeņa. Testos nav īpašas gramatiskās daļas. Lai eksāmenā izslēgtu neveiksmes iespēju nejaušības rezultātā, katrā apakštestā ir nevis viens, bet divi uzdevumi, turklāt par dažādām tēmām. Tādā veidā, ja pretendents pirmo uzdevumu izpilda nepietiekami labi, ir iespēja parādīt savas zināšanas, izpildot otro uzdevumu par citas tēmas materiālu.

Vērtēšana. Testēšanā tiek vērtētas 4 veidu valodas aktivitātes: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās, runāšana (4 apakštesti). Maksimāli iegūstamais punktu skaits katrā apakštestā – 25. Lai iegūtu sertifikātu, katrā apakštestā nepieciešams veiksmīgi izpildīt ne mazāk kā 40% uzdevuma, bet kopumā mutiskajā vai rakstiskajā eksāmenā – ne mazāk kā 60%. Sertifikātā tiks norādīts uzdevumu izpildes procents. Ja veiksmīgi ir nokārtota tikai rakstiskā daļa, tad tiek izsniegts sertifikāts rakstiskajā daļā, ja tikai mutiskā daļa – tad mutiskajā daļā.

Uzticamība. Visu līmeņu testi un to vērtēšanas sistēma ir aprobēta balstoties uz ilgstošiem eksperimentāliem pētījumiem, kuri ir ļāvuši izstrādāt uzticamus un efektīvus standartus, lai noteiktu svešvalodu prasmju patieso līmeni. Testu izstrādātāji un eksaminatori ir speciāli izglītoti, lai organizētu testēšanu.

Testu izstrāde un novērtēšana tiek veikta prestižā augstskolā tās valsts valodā, kurā tiek kārtots eksāmens. Informācija par šīm augstskolām ir atrodama mājas lapā <http://www.ecl-test.com>. Visi uzdevumi, pirms tie tiek iekļauti testos, tiek eksperimentāli pārbaudīti. Komisija, kura organizē eksāmenu un vērtē tā rezultātus, ir atbildīga par to, lai eksāmenā uzdotie jautājumi un vērtēšanas procedūras atbilstu *ECL* pieņemtajiem standartiem.

Izmēģinājuma rakstisko testu var izpildīt tiešsaistē, tests ir pieejams *ECL* mājas lapā, bet izmēģinājuma mutisko eksāmenu var kārtot *BIA FLC* konsultācijā, kura notiek nedēļu pirms eksāmena.

Sertifikāta derīguma termiņš- beztermiņa.

Kas izvēlas kārtot *ECL* eksāmenu?

To vidū, kas izvēlas *ECL* eksāmenu, ir aizvien vairāk studentu; cilvēku, kuri nodarbojas ar zinātniski-pētniecisko darbību, dažādu profesiju pārstāvji, kuri vēlas dzīvot, strādāt vai mācīties Eiropas valstīs. Viņi izvēlas kārtot tieši šo eksāmenu, jo šis eksāmens lielākā mērā nekā citi (*TOEFL*, *IELTS*) eksāmeni pārbauda nevis akadēmisko zināšanu un prasmju esamību, bet parāda svešvalodas kā saziņas līdzekļa patieso prasmes līmeni. Saistībā ar starptautiskās mobilitātes palielināšanos *ECL* sertifikāts ir svarīgs papildinājums valodu portfelim.

Otrs nozīmīgs starptautisks sertifikāts tiek izsniegts, nokārtojot **testu krievu valodā kā svešvalodā**. Krievu valodā saīsināti – **ТПКИ - Тест по русскому языку как иностранному**. Angļu valodā - Test of Russian as Foreign Language-TORFL.

Valsts Testēšanas centrs, kas izsniedz starptautiskā parauga Valsts sertifikātu, atrodas Maskavas Valsts universitātes Krievu valodas centrā. Taču sagatavoties šim eksāmenam un nokārtot to var arī Latvijā. BSA, kā arī daudzas citas kursu organizācijas, piemēram, Baltic Media Valodu mācību centrs un valodu skola "Lingua Franca", piedāvā šādu iespēju.

Kādos gadījumos nepieciešams starptautiskā parauga Valsts sertifikāts?

- lai studētu Krievijas universitātēs,
- lai strādātu kompānijās, kas sadarbojas ar Krieviju,
- lai strādātu ar krievu klientiem un tūristiem,
- lai strādātu Krievijā,
- lai pasniegtu krievu valodu.

Testu saturs ir konfidenciāls.

Testēšanas līmeņi:

- *Elementārais līmenis (ТЭУ)*

Liecina par minimālām prasmēm ikdienas saskarsmē.

- *Pamata līmenis (ТБУ)*

Liecina par pamata līmeni komunikācijas prasmēs profesionālai, sociālai un kultūras saskarsmei.

- *Pirmais līmenis (ТПКИ-1):*

Liecina par pamata līmeni komunikācijas prasmēs profesionālai, sociālai un kultūras saskarsmei. Pirmā līmeņa sertifikāts ir oficiāls dokuments, kas nepieciešams, lai iestātos Krievijas augstskolās un iegūtu Krievijas pilsonību.

- *Otrais līmenis (ТПКИ-2):*

Liecina par pieteikami augstu līmeni visās saskarsmes sfērās. Ļauj veikt profesionālo darbību krievu valodā dažādās jomās. Šis sertifikāts nepieciešams, lai iegūtu bakalaura vai maģistra diplomu Krievijas augstskolās.

Testu paraugi pieejami:

- <http://www.russian-test.com/>
- www.aliuslingua.lv/lv/zinasanu.../krievu-valodas-tests
- <http://masterrussian.com/index-8.shtml>

Papildus informācija:

- <http://www.ecl-test.com>
- www.russian-online.net/de_start/.../trki
- http://www.studyRussian.lv/index_lv.php

Pieteikšanās:

- Tīmeklī- <http://www.ecl-test.com>, <https://picasaweb.google.com/ecl.latvia>
- BSA Svešvalodu apguves un ECL sertifikācijas centra direktore (*Baltic International Academy Foreign Language Centre and ECL Certification – BIA FLC*) – asoc. prof. Larisa Ignatjeva, tel. 26171355

Krievu valodas līmeņa testēšana – Larisa Ignatjeva, tel. 26171355

Krievu valodas (kā svešvalodas) mācīšanas metodikas kursi (menedžere Linda Ramanauska, tel. 29172059).

- ECL sertifikātu krievu valodā var iegūt arī Valmierā, Valmieras Valsts ģimnāzijas krievu valodas metodiskajā centrā, kurš sadarbojas ar Baltijas Starptautiskās akadēmijas Svešvalodu apguves un ECL sertifikācijas centru.

Starptautiskos sertifikātus krievu valodā var iegūt arī:

- Daugavpilī, DU Svešvalodu centrs
Vienības ielā 13, 410 aud.
Centra vadītāja: Dr.philol. pētn. Ilona Ļaha
Tālrunis: 65422994
Lietvedības sekretāre: Inesa Antonva
E-pasts: svesvaloducentrs@du.lv
- Ventspilī, Ventspils Augstskolas Lietišķās valodniecības centrs sadarbībā ar Mūžizglītības nodaļu piedāvā vasaras skolu krievu valodas apguvei Eiropas Savienības valstu pilsoņiem.
- Liepājā, Baltic Media Valodu mācību centrs u.c.

Informāciju sagatavoja:

M.B.A., Mg.philol. Sandra Smilga, Biznesa augstskolas Turība Valodu katedras lektore,
e-pasts: sandrasm@turiba.lv